

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Bonnier, Ann Catherine, *Kyrkorna berättar, Upplands kyrkor 1250-1350*, Uppsala 1987 (ACB).

Medeltidens bildvärld, databas. Hemsidan för Statens historiska museum, www.historiska.se/medeltidbild (SHM)

Nisbeth, Åke, *Jumkils kyrka, Upplands kyrkor 55, tredje omarbetade upplagan*, Uppsala 1993. (UK)

Statens historiska museum, hemsida: www.medeltidbild.se (SHM)

Uppland, landskapets kyrkor, Forskningsprojektet sockenkyrkorna, Stockholm 2004. (ULK)

Vägvisare till kyrkorna i Uppsala län, Uppsala 1997. (VV)

Upplandsmuseets arkiv. Fotografier och handlingar i topografiska arkivet. (UM)

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1300-talets början	Jumkils kyrka uppfördes som en gotisk salkyrka med långhus och kor i samma bredd. Interiören täcktes av ett klöverbladsformat trävalv. Kyrkan byggdes i gråsten med sparsamt användande av tegel i gavelröstena. Kort därefter uppfördes sakristian mot korets nordvägg. Den byggdes helt i tegel och försågs med två välvda rum samt rikt blinderade fasader.	VV s 97
ca 1470	Kyrkans altarskåp tillverkades omkring 1470	UK s 11
Ca 1500	Vapenhuset byggdes i söder. Trävalvet revs och nya tegelribbvalv murades. Ett torn påbörjades i väster, som aldrig blev färdigbyggt. Kyrkans kor försågs med målningar.	UK s 4
Ca 1660	Kyrktaket reparerades och spåntäcktes och de bägge vindflöjlarna uppsattes.	UK s 5
1664	En orgel inköptes till kyrkan.	UK s 13
1670-76	Predikstolen i renässansstil uppsattes på södra sidan år 1670. Sex år senare försågs den med målade evangelist- och apostlabilder.	UK s 13
1700-t	De medeltida valv- och väggmålningarna vitlimmades någon gång under 1700-talet.	UK s 8
1732	Kyrkan rappades utvändigt.	UK s 5
1736	Sakristiefönstret förstörades och försågs med järngaller.	UK s5
1740	Sakristiefönstret fick göras om efter inbrott.	UK s 5
1746	Klockstapeln uppfördes sydost om kyrkogården av Nils Olofsson i Uggelsta. Den ersatte en äldre klockstapel från 1660.	UK s 16
1761	Den slutna bänkinredningen tillkom. De främre bänkskärmarna härrör från en äldre träinredning från 1600-talets början, kanske har de använts i ett korskrank.	VV s 98 UK s 12
1762	Predikstolen flyttades till norra sidan och försågs med en ny trappa.	UK s 13
1764	Ett nytt fönster togs upp på norrsidan.	UK s5
1767	Kyrkans interiör vitlimmades.	UK s5
1768	Fönstren förstörades på så sätt att de förlängdes nertill.	UK s 5
1771	Läktaren i väster byggdes för en ny orgel tillverkad av orgelbyggarna N Söderström och M Svalberg.	UK s 12 f

1811	Förslag om att ersätta kyrkorna i Jumkil och Åkerby med en ny, stor kyrka.	UK s 6
1812-13	En takreparation utfördes.	UK s 6
1828-30	Invändig renovering. Bänkarna förbättrades och kyrkgolvet lades med plansten. Korfönstret förstörades varefter de medeltida glasmålningarna förfors.	UK s 6
1854	Ny invändig reparation. En del av den fasta inredningen nygjordes eller reparerades. Nummertavlorna införskaffades. Orgeln reparerades och utvidgades av B Wallenström.	UK s 8, 13
1850-1900	Kyrkans fönster fick sin nuvarande storlek och utformning.	UK s8
1903	Ny invändig restaurering av kyrkan. Framgår ej av källorna vad som gjordes. Ett vidlyftigt förslag upprättat av stadsarkitekten i Uppsala Carl Axel Ekholm kom endast delvis till utförande. Den slutna bänkinredningen behölls till exempel.	UK s 8
1925	Bänkinredningen byggdes om.	UK s 12
1932	Korets senmedeltida kalkmålningar togs fram och konserverades av konservator J. Österlund som även konserverade äldre inventarier. Kyrkogården utvidgades mot norr.	UK s 8 UK s 14
1934	Orgeln reparerades av N Hammarberg.	UK s 13
1951	Elektrisk ringning i klockstapeln installerades.	UK s 16
1956	Utgallring av träd utfördes på kyrkogården. Elektrisk värme installerades i kyrkan.	UM
1970	Kyrkans takstolar förstärktes och murverket bands samman med dragstag. Kalkmålningarna rengjordes och äldre inventarier konserverades av konservator Alf Hedman. Lagningar av sprickor i valv och väggar och förstärkning med kilar. Kalkstrykning av odekorerade, putsade väggar och valv. Antependieskåp placerades i västra delen av kyrkan. Ny psalmnummertavla sattes upp.	UK s 8 UM
1985	Reparation av sakristians norra ingång och uppsättande av hängränna över sakristians norra fasad.	UM
1986	Riksantikvarieämbetet gav tillstånd till brottsförebyggande åtgärder i form av märkning och dokumentation av inventarier.	UM
1989	Nya skrudskåp tillkommer i sakristian. Dessa målas av konservator Rune Hammarling, Örbyhus, som även utför andra smärre målningsarbeten.	UM
1992	Utvändig renovering. Spåntaket lades om på långhus och vapenhus och tjärades på sakristian. Fasaderna renoverades med lagning av fogbruk och puts samt avfärgning av puts. Till detta användes kalkbruk och kalkfärg med gotlandskalk. Smidesdetaljer målades med linoljefärg. Fönster renoverades, kittkompletterades och målades. Skadat glas byttes. Nya fönsterbleck gjordes av galvaniserad plåt. Justering och tjärning av portar utfördes. Takfot i trä tjärades.	UK s 8 UM
1999	Renovering av klockstapeln utfördes i enlighet med åtgärdsförslag upprättat av Bjerking AB. Rötskadade delar av stommen reparerades. Omläggning av spån utfördes och målning med falu rödfärg och trätjära.	UM
	Länsstyrelsen i Uppsala län gav tillstånd till placering av lyktstolpar på kyrkogården.	UM

2000	Resterande målningsarbeten på klockstapeln utfördes.	UM
2003	Textilskåp placerades i södra bänkkvarteret under läktaren där tre bänkar togs bort.	UM
2006	Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar tillstånd till reparation av kyrkogårdsmuren.	UM